

ALLAH NI NANI? Je, ni Waridi au Mwiba?

Kuna mambo mawili, kuchanganyikiwa vibaya sana na kupotoshwa sana, kuhusu swali hili la “Allah ni Nani?” Juu ya hayo yapo mawazo mengi yasiyothibitishwa, pengine hata zipo chuki zisizo na sababu, ambazo kwa hakika huathiri mjadala wo wote kumhusu “Allah.” Wakati wengine wanajisikia vizuri sana walisikiapo neno hili *Allah* (kwa maana, Yeye Ndiye Mungu Muumbaji na ndiye pekee astahiliye kuabudiwa), wapo pia wale ambao hisia zao ni hasi kabisa mara tu walisikiapo (wakidhani, Yeye ni mungu wa uongo, laghai mkuu wa kiwango cha kilimwengu). Hisia hizo mbili huleta maoni yenye nguvu sana moyoni; yaani, maoni ambayo wakati mwingine huivuruga juhudi yetu ya kutaka kujua nini ni KWELI au MAMBO GANI NI YA HAKIKA kuhusu suala hilo.

Hebu kwa dakika chache tujaribu kujiondoa kutoka katika mahandaki ya “misimamo” yetu tuliyojichimbia kuhusu mada hii na kujiuliza wenyewe baadhi ya maswali muhimu. Hebu na tuwe na mtazamo unaojenga kwa kadiri tuwezavyo.

Kabla hatujayaangalia mambo machache ya kweli, nataka kukiri DHANA hizi chache. Kuwako kwa Mungu Mwenyezi, Bwana Aliye Mkuu wa malimwengu, kunasadikiwa bila kuhakikishwa. Kwa nyongeza, inadhaniwa, bila kuwa na ushahidi, ya kwamba Yeye anapenda sana wanadamu wote wapate kumjua Yeye kwa undani sana. Tatu, inafikiriwa ya kwamba kujifunua kwa jumla kwa Mungu kwa tamaduni zote kwa kiwango cha chini kabisa hujumuisha kuwapo na neno halali NDANI ya kila utamaduni ambalo kwalo yeye anaweza kujulikana.

Basi yapo MAMBO YA KWELI machache yaliyo dhahiri yatupasayo kuyafikiria.

Jambo la Kweli # 1: Allah ni neno la Kiarabu limaanishalo Mungu, Muumbaji na Mtawala wa malimwengu, linatumika na wasemaji wa Kiarabu kila mahali kama vile Wakristo wasemao Kiarabu, Waislamu wasemao Kiarabu, au wanaokana kuwa hakuna Mungu ambao husema Kiarabu.

Jambo la Kweli # 2: Kiarabu si lugha isemwayo kwa nadra, bali kusema kweli ni mojawapo ya lugha 10 zinazosemwa sana ulimwenguni kote.

Jambo la Kweli # 3: Katika lugha hii inayosemwa kote Allah ni neno moja TU litumikalo na wasemaji wa Kiarabu kumtaja Mungu huyu Muumbaji, ambaye pia ni Bwana wa Siku ya Hukumu.

Jambo la Kweli # 4: Wakati ushahidi upo uonyeshao kwamba kulikuwa na kipindi mungu mwezi alipotajwa kama Allah, upo ushahidi kama huo wenye nguvu uonyeshao kwamba ibada halali ya Mungu wa kweli Muumbaji Allah ILIITANGULIA ibada hiyo ya kipagani.

Jambo la Kweli # 5: Wamishonari wakijaribu kufuata mfano wa Paulo wa kuwa “hali zote kwa watu wote,” wanapoanza kazi katika eneo “lisilofikiwa”, kwa muda mrefu wamefuata desturi ya kutumia njia iliyowekwa na wenyeji ya kumtaja Mungu. Wakati mwingine pamekuwapo na miungu mingi, lakini kwa kawaida hata katika mazingira hayo

mmojawapo anatambulikana kama ndiye Mungu aliye juu ya wale wengine. Ni suala la Mungu kukutana na watu pale walipo.

Jambo la Kweli # 6: Wajuzi wa lugha kadhaa, watu waliopata mafunzo ya aina yake katika kujifunza lugha nyingi, wanakubaliana KABISA kwamba neno hili Allah ni kifupi au ni maneno mawili ya Kiarabu yaliyounganishwa pamoja, yaani, jina “ilah” ambalo maana yake ni “mungu”, hutanguliwa na kibainishi “al” ambacho maana yake – le, yule, ile. Neno hili “al-ilah” (Mungu) likawa “Allah.” Neno la ufafanuzi: “kibainishi” katika sayansi ya lugha, ni neno lile au herufi inayolitangulia jina kikitaja kitu fulani halisi. Wasemaji wa Kiingereza wanatumia “the” kuonyesha nyumba, mtu au mungu MAALUMU.

Jambo la Kweli # 7: Sikuzote Mungu ameruhusu na kukubali majina mbalimbali kutumika katika kumtaja yeye. Kisa kilichotajwa katika Mwanzo 14 juu ya kuingiliana kwa Ibrahimu na Melkizedeki huonyesha kwamba neno hili ‘*El Elyon*’ la Kikanaani limanishalo Mungu lilikubalika sawasawa na neno hili “*Yahweh*” (Yehova) alilolitumia Ibrahimu. Je, hivi palikuwapo na uwezekano kwamba neno hili ‘*El Elyon*’ lilitiwa waa kutokana na mawazo ya kipagani? Naam! Lakini hata hivyo, wote wawili, yaani, Ibrahimu na Melkizedeki, waliona linafaa kutumiwa bila ya kuwa na wazo la kufanya “sahihisho” la neno hilo mahali po pote katika Maandiko.

Itikadi potofu, hata zile za kishetani, mafundisho, au desturi potofu sikuzote yamefungamana na maneno mbalimbali yanayotumika kumtaja Mungu katika kipindi chote cha historia ya lugha. Hata wale Waebrania waadilifu “walioitwa” kutoka Misri, nyakati zingine, waliangukia katika desturi za kipagani kabisa kama vile kutoa dhabihu za watoto wadogo na kuwa na makahaba wa hekaluni. Lakini hata desturi hizi zinazostahili kudharauliwa ambazo zilifanywa *katika jina lake* hazikuweza kubadilisha uhalali wa “*Yahweh*” kama Mungu wala kuathiri kufaa kwa neno hilo kumhusu yeye.

Katika nuru ya mjadala huu mfupi wa *dhana* zote mbili kumhusu Mungu na shauku yake ya kujifunua pamoja na haya *mambo ya kweli*, kuhusu lugha na matumizi ya maneno, ningependa kutoa ushauri kuhusu mambo machache niliyoyaona mimi.

Je, hivi yaonekana ya kuwa kuna uwezekano kwamba Mungu, Muumbaji wa watu wa aina mbalimbali na lugha nyingi, angeiacha lugha kuu kama hii ya Kiarabu bila kuwapa neno la halali la kumtaja yeye? Isingonekana ya kuwa uwezekano huo upo.

Mojawapo la mafundisho yenye nguvu katika Matendo 2 ni kwamba Mungu siyo tu anakubali, bali ANAAMURU matumizi ya lugha mbalimbali kutangaza Habari zake Njema. Kila mtu anayo haki ya kuisikia Injili katika lugha ile (makundi na vifungu vya maneno) isemayo na MOYO wake.

Nikiwa ninao uzoefu kiasi fulani kuhusu mawasiliano ya lugha zinazoingiliana, naweza kutoa ushuhuda kuhusu mguso mkali kihisia na kimawazo kwa kulitumia neno lile kumtaja Mungu ambalo ni la asili au la kienyeji kwa mtu yule au kundi lile. Mimi binafsi nimeona na kusikia wasemaji wa Kirusi wakitaja neno hili ‘*Bog*’, wasemaji wa Kihispania wakisema ‘*Dios*’, na wasemaji wa Kiarabu wakisema neno hili *Allah* kwa heshima na kicho kile kile kama mimi ninavyojisikia kwa kutumia neno hili ‘*God*’.

Ninayo Biblia kwa lugha ya Kiarabu ambayo husomeka hivi katika Mwanzo 1:1. “Hapo mwanzo *Allah* ... na katika Yohana 3:16 inasomeka hivi: “Kwa maana jinsi hii *Allah* aliupenda ulimwengu...” Mafungu haya yanapendwa sana, tena ni ya thamani kwa

msemaji wa Kiarabu kwa sababu *Allah* ni neno lile linaloleta maana yenye kina kwake. Linge kuwa ni jambo geni kwao kusikia “Hapo mwanzo *Bog* aliumba...” Walakini kwa msemaji wa Kirusi kifungu hiki cha mwisho KISINGEKUWA kigeni kwake, bali kingenena na kuugusa sana moyo wake.

Mawasiliano yanayofaa daima yanaleta changamoto. Tunashindwa kuwasiliana vizuri kama vile ambavyo sisi tungependa na familia zetu, marafiki wetu, na wengineo. Kuelezea kwa usahihi mawazo ya kiroho ni vigumu hasa kutokana na sababu nyingi. Mojawapo ni ugumu wa kutambua maneno ya kiroho yanayofaa katika tamaduni zile nyingine. Nyakati zingine tumeshindwa vibaya katika mijadala yetu ya kiroho kwa sababu tu, tangu mwanzo kabisa wa kuonana na watu, kwa makosa sisi tumeudhania kwamba utendaji halali wa Mungu ni ule wa adui yetu; ibada ya kweli na ya dhati ya Muumbaji wetu tumedhani kwamba ni kutoa uti wetu kwa laghai. Je, panaweza kuwapo na kosa baya sana kwa watu wengine na ambalo ni dhambi dhidi ya Mungu zaidi ya lile la kuwashtaki watu kwa uongo kuwa wanafanya ibada ya uongo? **Mungu na apishe mbali**, nisisababishe kosa lisilostahili kwa mmoja wa watoto wake pasipokuwa na sababu ya kutosha!

Hebu tafakari juu ya uzito wa ushahidi huu. Je! unaelekeza kidole chake kwa *Allah* kuwa ni laghai na tapeli? La, hata kidogo! Ushahidi mwingi sana unaonyesha kwamba *Allah* si mwingine, bali ni Mungu Mkuu wa malimwengu, Bwana wa Siku ya Hukumu, Muumbaji na Mhifadhi wa vyote!!

Ninapokisogelea kichaka cha waridi naweza kukaza mawazo yangu juu ya miiba au juu ya waridi. Hutegemea mtazamo au mwelekeo wangu. Wako wale ambao, kwa sababu mbalimbali, wanapolisikia au kulisoma neno hili *Allah* wanakuwa na mawazo hasi tunayoyafungamanisha na miiba. Wako wengine, siyo tu wasemaji wa Kiarabu, ambao walisikiapo au kulisoma neno hili *Allah* wanafikiria uzuri na kupendeza tunakokufungamanisha na waridi.

Kuna dhana na usemi katika ulimwengu wa wajuzi wa lugha kadhaa usemao kwamba “Waridi bado ni waridi, kwa jina jingine lo lote.” Je, niweze kutoa ushauri kwenu ya kwamba “Mungu bado ni Mungu, kwa jina jingine liwalo lote”?

Na Steve Parker

Tel. 509-467-9370

Email – mizpah@ix.netcom.com

Mfasiri – Moses Mwamalumbili.